

FARKAS ORSOLYA – WWW.VIZPARTIFEJLESZTESEK.BLOG.HU SZERKESZTŐJE

STRASBOURG ÉS KEHL – ÖSSZENŐ, AMI ÖSSZETARTOZIK

Nemzetközi pályázat egy új, határokon átnyúló vízparti metropolisz létrehozására

Lásd még:

Korábbi cikkek:



STRASBOURG A RAJNA BAL PARTJÁN, MÍG KEHL VELE ÁTELLENBEN, A FOLYÓ JOBB PARTJÁN FEKSZIK. A 270 EZRES FRANCIA VÁROSBAN TALÁLHATÓ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉPÜLETE, VALAMINT ITT SZÉKEL AZ EURÓPA TANÁCS, ÉS AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA IS. KEHL LAKOSSÁGA MINDÖSSZE 35 000 FŐ, SOKAN AZONBAN IDE JÁRNAK ÁT VÁSÁROLNI, SŐT ITT IS ÉLNEK, MIKÖZBEN A FRANCIA OLDALON DOLGOZNAK. STRASBOURG MINDIG IS A FRANCIA ÉS NÉMET KULTÚRA, HAGYOMÁNYOK, ÉPÍTÉSZET ÉS GASZTRONÓMIA KEVERÉKE VOLT. 3 ÉV KINTLÉT ALATT HOZZÁSZOKTAM A HELYI NYELVJÁRÁSHOZ, A FABERAKÁSOS ÉPÜLETEKHEZ, A SAVANYÚ KÁPOSZTÁS ÉTELEKHEZ, MINDNEK VOLT – NEM IS KEVÉS – NÉMETES BEÜTÉSE. EZ A FAJTA FRANKO-GERMÁN EGYMÁS MELLETT ÉLÉS, ILLETVE A KÖZÖS JÖVŐ SARKALTA ARRRA STRASBOURG ÉS KEHL VÁROSÁT, HOGY NEMZETKÖZI ANONIM PÁLYÁZATOT ÍRJANAK KI, MELYNEK CÉLJA EGY HATÁROKON ÁTÍVELŐ, VÍZPARTI METROPOLISZ LÉTREHOZÁSA.

CÉLHELYSZÍN

A franciák és németek a 2000-es évek óta dolgoznak közösen azon, hogy egy valóban működőképes városi közösséget alakítsanak ki. A Strasbourg-Ottenheim Eurodistrict 2010-től működik, és mintegy 900 000 főt foglal magában.

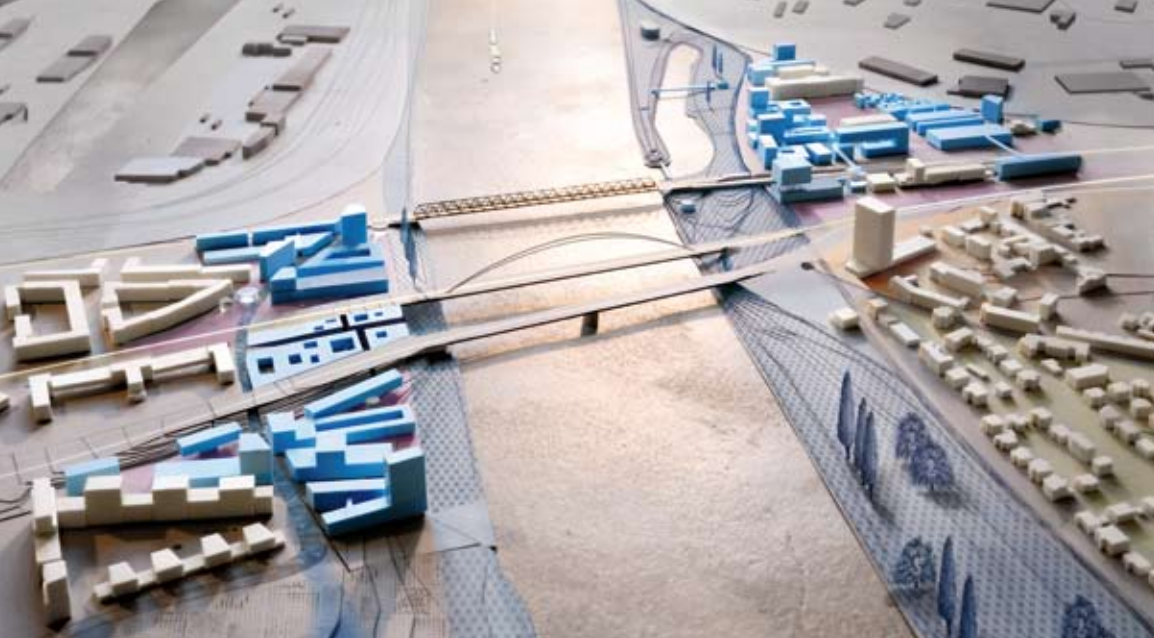
A két város számos ponton kapcsolódik egymáshoz. Nemcsak hidakkal, busz és később villamos vonalakkal, hanem határátkelőkkel is, amelyek ma már ugyan funkció nélküliek, de pont ezek átalakítása volt a cél. Mit lehet kezdeni a ma már üresen kongó örökségekkel és környékükkel, melyeket a Rajna választ el? Erre adott választ a két város által kiírt "Strasbourg – Kehl, Cour des Douanes – Zollhofareal" pályázat, melyen



21 pályaműből a LIN építésziroda megosztott első helyet ért el a Kleyer/Koblitz/Letzel/Freivogel építészirodával egyetemben, díjazásuk fejenként 35 000 euró volt.

VÍZÍÓ: FÖLDRAJZI FEKVÉS VS. INFRASTRUKTÚRA

A kiírás során a zsűri azt gondolta, jó lenne valami szimmetrikus megoldásra jutni. Amikor azonban befutottak a tervek, pont az ellenkezője derült ki, a résztvevők a két város közötti különbségekre fektették a hangsúlyt: Strasbourg még csak most kúszik a folyó felé (vizes kapcsolata inkább az Ill folyóval van), Kehl már ott van; Strasbourg nagyváros, Kehl kisváros; más a beépítettség és a zöldfelületek aránya is. A két nyertes projekt így nem



Kehl esetében a vízközelség, Strasbourg esetében a hidak közötti területek differenciálása a központi elem – © LIN Architects Urbanists

egymás ellentéte, ellenfele, sokkal inkább együttműködésre sarkall, hiszen olyan átfogó tervet kell összehozni, ami mindkét projekt legjavát felvonultatja.

A javaslatok 20 hektáron, és két irányban indultak el: egyfelől a két város/ország folyó menti újjáegyesítése a cél, másfelől olyan városfejlesztési keretrendszer kialakítása, mely a meglévő elemeket felhasználva új kaput nyit mind Strasbourg, mind Kehl felé. A fejlesztések egészen a városok ipari kikötőig érnek majd el. A területet ma még a kelet-nyugati irányú közlekedési útvonalak határozzák meg (vasút, autótút, jövőbeni villamos vonal). A tervezők a legnagyobb kihívást abban látták, hogy ezeket az infrastrukturális elemeket hogyan kössék össze a folyóval; hogyan alakítsanak ki (közösségi) tereket a közlekedési vonalak mentén; hogyan jöhet létre kohézió a földrajzi fekvés és funkció között? A kohézió pedig nem más, mint maga a folyó, ami ebben az esetben nem elválaszt, hanem közös területet képez.

FRANCIA OLDAL – NÉMET OLDAL

A LIN fejlesztéseinek lényege, hogy Strasbourgban ne önmagukért valók legyenek, hanem egy élő, és mozgalmas környezetet hozzanak létre. Éppen ezért vegyes funkciójú épületeket terveztek ide, lakó- és irodafelületekkel, sport és kulturális létesítményekkel. A már meglévő és újonnan építendő városszövet magját a kereskedelmi és rekreációs központ adja majd, a hidak között pedig a különböző topográfianak megfelelő épületek teremtenek észak-déli kapcsolatot. A közterek két fajtája jól megfér egymás mellett: a Rajnával párhuzamosan városi jelleget mutat, a közvetlen folyópart mentén pedig a vizet hangsúlyozza. A német oldalon az elképzelések szerint a városközpont új formákban és irányokban, akár egészen a folyóig terjedne. A vasútvonalaktól északra található korábbi katonai barakkok átalakításával és integrálásával új városi negyed jönne létre, ahol szintén vegyes funkciók lennének (lakóházak, közösségi épületek, irodák, kereskedelmi és kulturális létesítmé-

nyek). A folyó mentén egy hatalmas promenádot terveznek, ami nemcsak észak-déli kapcsolatot nyitna, de integrálná a már meglévő kikötőt is a fejlesztésekbe.

A Kleyer/Koblitz/Letzel/Freivogel építésziroda egy egészen merész ötlet mentén indult el: annak érdekében, hogy a két város minél jobban összenőhessen, még azon is elgondolkodtak, mi lenne, ha beleépítenének a Rajnába. De minthogy ez nem lehetséges, és a két városnak mégis egymásra kell találnia, más utat választottak. A lehető legközelebb menni a Rajnához. Nagy küzdelmet folytattak a hidakkal, amelyek valójában nem városi hidak, hanem egyedi topográfival kialakított, gigantikus elemekből álló halmozatok. Mivel a hidak a látóteret eltakarták,

a vámuvarok felé terjeszkedtek. A Rajna mentén lévő területeket másfajta projektek keretében fejlesztették, északról délre hidakkal és átjárókkal szabdalják, és ügyeltek arra, hogy minden utca a Rajnánál végződjön. A kehl jachtkikötőt a csapat „képlekeny elemnek” tekintette, fent lerövidítette, lent kiszélesítette, hogy egy kicsit közelebb hozza a városhoz. A tervek szerint a kikötő környékén lakónegyedet húznak fel, ahova szívesen költöznek majd az emberek.

A FOLYÓ MINT TERVEZÉSI EGYSÉG

Ma már nem kérdés: ahol van víz, a városok abba az irányba (is) terjeszkednek – ez Strasbourg és Kehl esetében sincs másképp. Fokozván ezzel a folyó fizikai és szimbolikus jelenlétét, ugyanakkor elnyelve a merev infrastrukturális vonalakat, és azokat egy új, városi környezeté transzformálva. A Rajna, mely egykoron elválasztotta a két várost, integráló erővé válik. A projekt sokkal inkább tekinthető flexibilis, mint szigorú tervek összességének, tulajdonképpen a funkciók kihasználási lehetőségeinek mátrixa, mely kellő rugalmassággal alkalmazkodik bármilyen körülményhez. A legfontosabb a kialakítandó dialógus a folyó és a táj között: francia oldalon sűrű beépítettséggel és nagyvárosias jelleggel, német oldalon több zölddel és a kikötői funkció erősítésével. Két identitás, egy folyó.

Van mit átalakítani a francia oldalon is, a kelet-nyugati kapcsolatok mellett az észak-déli irányokra helyezik a hangsúlyt – © LIN Architects Urbanists

